

ЦЕНА ПРАЗНИЧНОГ МИНЕЈА БОЖИДАРА ВУКОВИЋА (ШТАМПАНОГ 1536-1538)

Поводом белешке Р. Ковијанића „Пошто су продаване прве српске књиге штампане у Млечима?“ (Зборник Матице српске за књижевност и језик I, 1954, 164) желим да укажем на податак о цени Празничног минеја из штампарије Божидара Вуковића.

Штампање Празничног минеја започето је 11 јуна, 1536, а завршено 19 јануара 1538 год., у Венецији. На томе послу је радио јерођакон Мојсије, који је био „от манастира глагољемаго Дечанох, иже јест в странах маћедонских, близ великих гор“. Био је „отачаством . . . от места нарицајемаго Будимља, близ манастира Шудикове“ (И. Каратаевъ, Описаніе славяно-русскихъ книгъ I, 1883, 89—94). Мојсије је у штампарији Вуковића био од 1535., ако не и раније. Те године је изрезао дрвени клише са Пасхалијом и са четири иконице, који је употребљен при штампању Октоиха петогласника, завршеног 27 јула 1537 год. Око Октоиха се није трудио Мојсије, већ милешевски јеромонаси Теодосије и Ђенадије. Да се Мојсије и у то доба бавио штампарским радом, види се по Молитвослову (зборнику), који је доштампао 26 априла 1537 год. (Исто, 79, 84, 87).

Један примерак Празничног минеја (саборника) продат је четири године после његовог изласка из штампе, „ва лето битија 7050, от рождества Христова 1542“. Цена му је била 20 гроша. Купио га је јеромонах Партеније, игуман манастира Војловице. Веома је важно што је Минеј продао јеромонах Иларион из манастира Дечана. По томе судећи, Дечани су били тешње повезани са Штампаријом Божидара Вуковића но што се досад могло мислити. Свакако није без значаја чињеница да један Дечанац штампа књиге у Штампарији Вуковића, а други да их растура по српским земљама. Сви наведени подаци су из записа игумана Партенија, који је у манастиру Војловици код Панчева преписао В. Мошин и објавио га је у своме чланку „Kada је osnovan manastir Vojlovica?“ (Narodna starina, XIV, св. 35, 1935, 110). Запис је при дну првих листова Минеја. Упор. још Доситеј Ђорић. Најстарији запис о манастиру Војловици (Гласник Историског друштва у Новом Саду XIII, 1940, 157)

Да узгред поменем и писање некритичног М. С. Милојевића: у Белају, „који је 1 ½ ч. од Високих Дечана на западу“, била је „Белајска печатња, сувременница Ободске Црнојевића и осталих српских печатњи“ (Путопис дела праве = старе = Србије III, 1877, 16).

У указу султана Мурата III, упућеног цариградском кадији 3 марта 1581 год., каже се ово: „Пређе је у целој мојој царевини дукат (filuri) ишао по 60 аспри, а грош 40

аспри. Сад су, како сам извештен, дукат (altin) и грош скочили, подигнута им цена и тиме је у послове унесена пометња. Немојте дозволити већу цену но што је раније била. У будуће заповедам да ће filuri узима и даје по 60 акчи, а грош 40 акчи“ (Т. Елезовић, Турски споменици I, 1, 1940, 1043). По томе би у XVI веку грош вредео две трећине дуката. Празнични минеј, који је продат за двадесет гроша, стајао би више од тринаест дуката.

Ђорђе Сп. РАДОЈИЧИЋ